

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Aliquot nomina propria Germanorum ad priscam etymologiam restituta

Luther, Martin

Helmstadii, 1663

Omnia nomina in "Rich" sunt Germanica

[urn:nbn:de:bsz:31-67714](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-67714)

OMNIA NOMINA

In Rich sunt Germanica.

Riderich / Pacificus, Salomon, Irenæus. Cæsar, Viridorix, Epidorix, quod per Longobardos jam Italicum factum est: siquidem & Itali Ric vocant divitem. Est autem Ric seu Rich Suevicè Reich / dives. Sic dicitur flumen piscosum, Fischrich. Terra fertilis; Kornrich; Pecuniosus, Geldrich.

Arrigis Rex Longobardorum, *Chrrich* / hodie satis frequens nomen, id est, dives honoris, qui in magnis honoribus est.

Alaricus Rex Longobardorum, *Ulrich* seu *Ulrich* dicimus, sed veriùs *Allrich* / id est, omnibus abundans, Pantoplusios *παντοπλουσιος*. *Huldrich* est aliud nomen, vel fictum potius de novo.

Attalaricus, Rex &c. pro *Hattalrich* / id est, pater per omnia dives.

Emerich, id est, *Imerrich* / semper dives, nunquam deficiens. *Hinrich* / hunc Julius Cæsar vocat, *Vercingetorix*. Sed scriptorum vitio confusis, transpositis & corruptis literis. Voluit enim Saxonicum illud, *Hertoge Hinric* scribere, id est, *Dux Henricus*. Et postea scriptores mutarunt *H*. in *V*. & transposuerunt *toge*, post, *Hin* & *geto* fecerunt. Sed vox hodie celeberrima satis convincit codicum mendas. Saxonice enim dicitur *Hertoge Hinric*. Suevice *Herzog Heinrich*. *Hertog* seu *Herzog* / est idem, quod dux, ab *Heer* / id est, exercitu & *Zog* seu *Zihen* / id est, ducere seu proficisci in bellum. Significat a. *Hinric* id quod intus seu domi dives, seu familiarum dives, multorum pater & gubernator, velut, si Abraham Hebraicâ æmulatione velis dicere, *Patrem multarum*, scilicet familiarum.

Dietrich

Dietrich Græcè Theodorichus dicitur, à Deud seu Dūd/ y Pythagorico, vel u Hollandico: quo nomine dicuntur Germani Deum nominasse. Et Historici per T scribunt Teut. Verū ipsa pronunciatio adhuc durans, testatur, Dūd/ seu Dūd/ esse dicendum, licet & ipse Cæsar semper T scribat, ubi D pronunciatum audivit ex ore Germanorum, ut infra dicetur. Ab hoc Deud/ dicimur nos Germani Deudisch/ id est, Deudici. Sed Saxonica dialecto Dūdisch/ y Pythagorico, seu u Belgico. Nam in talibus omnibus vocabulis spectanda est dialectus Saxonica, quā olim tota Germania est usa. Ita Germani à DEO suo nomen sumserunt, quem Deut seu Dūd appellavere, quemadmodum posterius eorum se Gottes dixerunt à Got/ id est Deo, quem Gut vocant etiam hodie illi ipsi Goti, nempe Dani, Suedi &c. Sed tota germania Got. Nam Goti fuerunt Germani. Sed quia tam Got/ quā Gut/ accentu circumflexo pronunciatur, factum est, ut eodem & Gatas per diphthongum Historici appellent, Gut verò significat, Bonus, Bonum. Et apparet hoc nomen Dūd manasse ex Hebræo, Dōd/ דוד quod significat avunculum amicum, amorem. Ita antiqui & primi Patres Germanorum, Deum voluerunt nominare Dōd/ amicum, amorem, avunculum, quemadmodum Israelitæ cum Baal, id est herum, sponsum, seu maritum vocabant. Sed nec ipsum Græcum θεός longum dissonat à voce Deud seu Dūdisch/ si pronuncies, Teuds seu Teudsch. Neq; dubium est Deus Latinum, à θεός Græco venire, sive voluerint th per d Rapheffare sive Dageffare. Nam alij T Rapheffant per th, alii per d. Ita est magnus symbolismus inter istas literas tenues, aspiratas & medias. Inde nomen deminutivum Dōdle/ quem Itali Torila vocant. Sed Germanis usitatissimum Deusel/ Disel/ Dōsel/ quia tx mutant Italia in tr, ut Hastia, Hattia, Hatti, Hesti, seu Chatti. Non est dubium quin Rex Detzel, vulga-

femeister. *Walt* enim significat potestatem, magistratum vel gubernandi facultatem. Inde vox auspantium aliquid, *Das walt Gott* / Deus gubernet hoc.

Chewalt / syncopatum *Chald*. Sed dicendum *Hegewalt* / qui potestatem vel officium custodiendi & servandi habet. *Hegen* enim significat custodire. Inde nomen *Heger* / quem nunc *Hoyer* vitiose dicunt, id est, servator, custos. *Servatius* Latine: in aula, *Rämmerer* / *Rentmeister*. Sic agrum, pratum, lignetum sepibus circumscriptum vocatur, *Gehegt* / scilicet quod ab usu publico separatum & custoditum est. Et consistorium, tribunal seu sacer circulus (ut *Homerus* loquitur) vocatur *Gehegte Bank* / *Gehegt Gericht* / &c.

Sebald / *Sebaldus* hoc est, *Seewalt* accentu circumflexo in prima, est relative contrarium *Hegwalt*. Ut *Seewalt* sit ille oconomus, qui foras exportat, seminat, plantat, arat, colit terram, rus, hortum & alia. *Hegwald* / qui collecta, demessa, decerpta recipiat, domum vehat, condat ac custodiat. Illum *agricolam* (Græcè *Georgium*) hunc *promum* dixeris.

Wilibald / *Wilibald* / rectius *Wilewalt* / id est, multis præfectus, multa gubernans, quasi supremus vel major gubernator super ceteros. *Wiel* enim, accentu circumflexo, Saxonice multum significat. Aut à *bonitate*, *Wolwalt* / bene gubernans, velut ominis boni gratiâ (ut plurimum solent Germani) sic vocatus.

Tipold / *Theobaldus*. Sed *Ditwalt* (per h Græcum) *Dit* (ut supra) dominum, possessionem significat. *Dietwalt* / præfectus domini, vel *Dendwalt* / *Düdwalt* / Dei potestas, ut supra in *Dietrich*.

Grymoaldus Rex Longobardorum, *Grimwalt* / iræ potestas

testas. Videtur fuisse antiquis nomen iudiciariæ potestatis, quæ exerceat iram in facinorosos, sicut nunc est iudex, qui tradit tortori puniendum. Nam quod hodie *Richten/Richter* dicitur, novum esse apparet, cum *Richten* propriè in bonum non in pœnam sonet, velut impedita & perplexa expedire & explicare. Estq; operatio propria intellectus, inde *recht/richtig*/ sicut lineam rectam, viam rectam, contra curvam, perplexam dicimus. *Richten* igitur *rectificare* est. Inde *Berichten* dicimus, hominem docere, informare, instruere, ex errore ducere. *Lieber bericht mich des/ze*. Est igitur *Grymvalt*/ iræ potestas. Et *Itali* in o mutant, sono verborum capti.

Adoaldus Rex Longobardorum ab *Otto*, seu *Hatto*. *Hettwalt*/ patris potestas, vice patris, tutor, patronus. Et hodie causidicis in usu reliquum est, *Anwalt*/ patronus, quod an corrupte *n* pro *tt* scriptum & lectum sit, ut *Anwalt* pro *Hattwalt* nunc dicant, non satis scio.

Rodoaldus, Rex Longobardorum. Hoc vel à *Kat* (sicut supra *Rodolphus*) *Katwalt*/ consilii potestas, consulendi potestas, Consul, vel à *Ketten*/ id est, salvare, liberare. *Kotwalt*/ redemptor, liberator, creptor, sicut alius Rex *Rotharis* dicitur, qui absque dubio est *Ketter*/ id est, liberator, salvator.

Garibaldus *Berwalt*/ *Garwalt*/ hodie, *Volmacht*.

OMNIA NOMINA

In *Bin* sunt Germanica.

Victwin/ *Volgewin*/ Victor populorum, *Nicolaus*, *Nicodemus*.

Baldwin *Balduvvinus*, cito vincens, *Esaiæ* 8. cito prædare.

B 3

Albinus,